

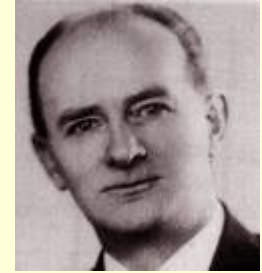

Les extraits littéraires de la poésie hongroise sur le sujet de l'alcool

Comenius – 2010
JAG-Monor

- **Hamvas Béla** était un philosophe hongrois du milieu du 20e siècle. On cite quelques extraits de son oeuvre intitulée „La philosophie du vin” dont la devise est la suivante:
- „Enfin on reste deux: Dieu et le vin.”

*„Minden lélek egészsnek születik és egészségét nem veszheti el. Légy okos, szerezd vissza egészségedet.
A gyógyszer bárhol kapható. Igyál! Amit kínálok, a tisztaság olaja.
Igyál, a többit majd hozza a bor.”*

Hamvas Béla: A bor filozófiája

- „Toutes âmes sont nées saines et sauvées et elles ne doivent pas perdre la santé. Sois sage et regagne ta santé! Le remède, on peut l'acheter n'importe où. Bois! Ce que je t'offre, c'est l'huile de la pureté, l'huile des fumées. Bois! Le reste, c'est l'affaire du vin.”

Hamvas Béla

Il voyageait beaucoup, ainsi il a fait un tour dans la région viticole au nord du lac

Balaton et au cours de ces voyages sont nées les pensées ci-dessous:

„L'expérience principale de mes voyages est la reconnaissance qu'il y a des pays de vin et ceux d'eau de vie, ainsi qu'il y a des peuples de vin et ceux d'eau de vie. Les peuples de vin sont géniaux.....”

Nem azt akarom, hogy kevesebb legyen, hanem azt, hogy több. Érted? Számár! Egész szívemből beszéltem, éspedig a szcientifistákhoz is, a puritánokhoz is, a pietistákhoz is. Ha egy párszor alaposan kikaptatok tőlem, ezt a lehető legkomolyabban kell venni, de nem szabad érte megharagudni. *Blasphème d'amour* volt, ahogy a franciák mondják. Az ember csak azt szidja, akit szeret. És hidd el, ateista barátom, a vallást nem hiába hívják vallásnak és hozzák kapcsolatba Istennel. Tényleg isteni dolog ez, amely nem tud mást, mint szeretni, még ellenségeit is. Nem mondom, hogy ebből az olajból bennem valami túl sok van, de azt tudom, hogy kanócomat ebbe az olajba dugtam, s miatt ezt a könyvet írtam, ennek az olajnak a fénye világított nekem. És jegyezd meg jól (képezelem a puritánok megrökönyödött ábrázatát, amint erre tökhülyén bámulnak), hogy az utolsó pillanatig nem vesztél el. Nem vagy kívülről kárhozatra ítélve. Te magad tartod magad a kárhozatban. Minden tőled függ. Minden lélek egészsznek születik és egészségét nem veszheti el. Légy okos, szerezd vissza egészségedet. A gyógyszer bárhol kapható. Igyál! Amit kínálok, a tisztaság olaja, a mámor olaja.

Igyál, a többit majd hozza a bot.

BOR ÉS IDILL

Utazásaim egyik legfőbb tapasztalata volt, hogy van borország és van pálinkaország. Eszerint van bornép és pálinkanép. A bornépek geniálisak; a pálinkanépek, ha nem is mind ateisták, de legalábbis hajlanak a bálványimádásra. A nagy bornépek a görögök, a dalmátok, a spanyolok, az etruszkok, az igazi borvidékeken az olaszok, a franciák és a magyarok. Ezeknek a népeknek ritkán vannak úgynevezett világtörténeti becsvágyaik; nem vették fejükbe, hogy a többi népeket megváltásáért, ha kell, puskatussal. A bor az absztrakciótól megóvja őket.

A bornépek nem világtörténeti, hanem aranykori hagyományban élnek. Ez a magatartás a bor egyik leglényegesebb alkotóelemének, az idillolajnak következménye. A borországok és a borvidékek mind idillikusak. Sétálj az arácsi és a csopaki szőlőkben, menj fel a Badacsonyra vagy a Szentgyörgy hegyre, a Somlóról nem is szólva, barangolj a kiskőrösi vagy a csengődi kertek között, és minderről kétségtelen tapasztalatot fogsz tudni szerezni. A szőlőtáblák között lágy füves utak, mint csendes patakok folydogálnak. A pincék bejárata előtt hatalmas diófa, még a legforróbb nyárban is hűs. Olyan helyek, hogy az ember bárhol megállna, leülne,

Il constate que les grands peuples de vin sont entre autres les Italiens, les Français et les Hongrois. Il dit que les pays de vin et des régions de vin sont idylliques et que le bon vin mène à la sérénité et à la sagesse qui ont créé le monde.

nen felüli kornak, mint a fiatalságnak felel meg, a somlai az aggastyán bora. A bölcsek bora, azoké az embereké, akik végül is megtanulták a legnagyobb tudást, a derút. Egészen személyes dolog, és csak azért mondom el, mert szigligeti meditációm egyik nagy eredménye volt: a somlai bor hieratikus maszkjában éreztem magam a legközelebb ahhoz a kiérett derűhöz és bölcsességhez, ahhoz az intenzív teremő mámorhoz, amely ezt a világot megalkotta.

- Au 15e siècle en Italie, à l'université de Padoue a fait ses études un poète humaniste hongrois : **Janus Pannonius** qui a écrit ces vers de son poème ci-dessous dont le titre est: „L'éloge du vin”:

JANUS PANNONIUS

(1434-1472)

A bor dicsérete

„Egyben esszük meg isszuk, amidőn élvezzük a szőlőt,

Mégis a jó Cerest Bacchust előzi meg itt.”

(23/2. o.)

On mange et on boit le raisin (*le jus de raisin*), mais la jouissance de la boisson est supérieure à celle de la consommation.

- Le poète hongrois le plus reconnu de l'époque des lumières qui a été éduqué par le style rococo italien-
Csokonai Vitéz Mihály.
- On dirait qu'il déclare son amour au vin en écrivant qu'il vit et qu'il pourrait mourir pour le vin, voire même il n'échangerait pas le vin contre cents filles non plus. Le titre de ce poème est: „Chanson d'amour chez la gourde à peau de poulain”

CSOKONAI VITÉZ MIHÁLY

(1773–1805)

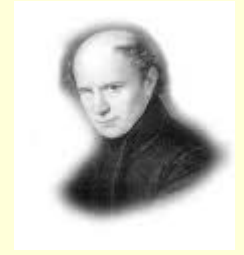
Szerелеmdal a csikóbőrös kulacsboz

(részlet)

*Drága kincsem, galambocskám,
Csikóbőrös kulacsocskám!
Érted halok, érted élek,
Száz leányért nem cseréllek.
Megvidító orcácskádat,
Csókra termett kerek szádat,
Ha a számboz szoríthatom,
Zsuzsiét nem csókolgatom.
(16/345. o.)*

- Les deux poètes éminents du romantisme se sont aussi occupés de ce sujet. L'auteur de notre Hymne Nationale **Kölcsey Ferenc** écrit par exemple son poème intitulé: "Chanson à boire"
- Il encourage ses lecteurs à boire soit à cause de la tristesse, soit à cause de la sérénité, puisque le vin ravive la bonne humeur et chasse la tristesse.

KÖLCSEY FERENC

(1790–1838)

Bordal

(részlet)

*Igyunk derűre,
Igyunk borúra,
Úgyis hol kedvre,
Úgyis hol búra
Fordúl az élet.
Kedved a jó bor
Jobban éleszti,
Búdat a jó bor
Messze széleszti,
S elmúltat véled.
(2/89. o.)*

Vörösmarty Mihály, l'auteur d'un autre grand poème national formule ses pensées ainsi:

C'est à dire le vin rend malade le souci et réanime l'envie, il n'y a pas de meilleur suc qui pourrait guérir au monde entier.

VÖRÖSMARTY MIHÁLY

(1800-1855)

Fóti dal

(részlet)

Fölfelé megy a borban a gyöngy;

Jól teszi.

Tőle senki e jogát el

Nem veszi.

Törjön is mind ég felé az,

Ami gyöngy;

Hadd maradjon gyáva földön

A göröngy.

Hej barátom, bonfi társam

Bort igyál.

Víg, komor vagy csüggeteg vagy,

Csak igyál.

Borban a gond megbetegszik,

Él a kedv.

Nincs a földön gyógyerőre

Több így nedv.

(15/413-14. o.); (17/13. o.)

Le poète révolutionnaire très populaire du 19e siècle était **Petőfi** **Sándor**

Il vit heureux en buvant le vin
qui chasse les soucis et il peut
se moquer du sort. Avec un
verre de vin il n'a même pas
peur de la mort.

Gondüző borocska mellett
Vigan illan életem;
Gondüző borocska mellett,
Sors, hatalmad nevetem.

És mit ámultok? ha mondom,
Hogy csak a bor istene,
A kit én imádok, a ki
E kebelnek mindene.

És a bor vidám hevében
Füttýentek rád, zord világ!
Szívemet hol annyi kínnak
Skorpiói szaggaták.

Bor taníta húrjaimra
Csalni nyájas éneket;
Bor taníta elfeledni,
Csalfa lányok, titeket.

Egykor majd borocska mellől
A halál ha űzni jó:
Még egy korty – s nevetve dúlök
Jégöledbe, temető!

PETŐFI SÁNDOR

Un des plus grands poètes hongrois du 20e siècle était **József Attila** -dont le nom est porté par notre lycée- écrit aussi dans un style élevé du vin:

Il appelle le vin l'élixir de joie, le premier de tout, il accumule les métaphores à la gloire du vin.

Bor, te dús örömelixir,
bor, te táltos rőt pogány,
csók az Élet ajakán,
kedvesemnek várva vitt hír.

Vérem forrjon véled össze,
bor, te férfikor teje,
mindeneknek elseje,
torkom érced hadd füröszse.

Bor, te ünnep ékes gyolcsa,
május hímes köntöse,
víg tüzek víg kürtöse,
őserők tűz-istenkorcsa.

Bor, ma téged megrabollak,
mellem érted döng s tüzel,
bor, téged vasárnapollak.

Bor, ó égjünk, égjünk együtt el!

JÓZSEF ATTILA

Bref les auteurs cités
sont d'accords avec
le proverbe qui dit:
Le bon vin réjouit le
coeur/ l'esprit de
l'homme.

